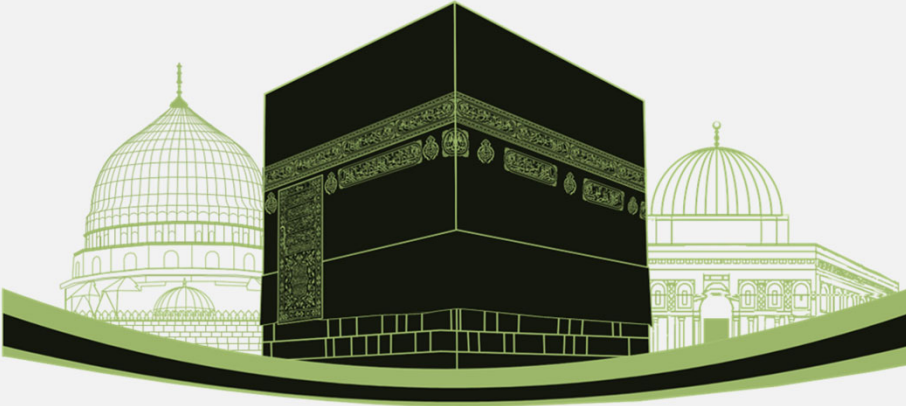

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

HAC VE UMRE HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İslam da Çevre Ahlakı

SUNUMU HAZIRLAYAN MEHMET FATİH CAN

Çevre neyi kapsar ?

- Çevre deyince Doğal çevre
- Toplumsal çevre Maddi çevre
- Manevi çevre Görünür çevre
- Görünmez çevre Bugünkü çevre yarınki çevre

Gelecek nesillere daha yeşil
bir tabiat bırakmak adına
Peygamber Efendimiz, gereksiz
yere ağaç kesimini yasaklamıştı.

2. Çevre iki boyutludur.

Bir boyutuyla Allah'a ve Kul'a diđer boyutuyla
canlılarla bağlantılıdır.

Yüce Rabbimiz buyuruyor ki, "Bildiđiniz her şeyi
size veren, size hayvanlar, ođullar, bahçeler ve
pınarlar veren Allah'a karşı gelmekten sakının«

(Şuara 26/132-134)

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ
الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً
لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ

Allah, gökten su indirdi de onunla
yeryüzünü ölümünden sonra diriltti.
Şüphesiz bunda dinleyecek bir toplum
için bir ibret vardır. Nahl Sûresi 65

DİN VE ÇEVRE İLİŞKİSİ

- ❑ İslam'a göre, Allah insanı bir çevre içinde var edip sınamıştır.
- ❑ Kur'an insanın kozmik düzenle ilişkisini ve ahlaki sorumluluklarını sık sık hatırlatır.
- ❑ İnsanın çevresine karşı duyduğu muhabbet, aynı zamanda Allah'a duyulan sevgi ve saygının bir yansımasıdır.
- ❑ Gökleri ve yeryüzünü boş yere eğlence olsun diye değil, bir amaç ve gerçek üzere yaratmış ve sizi de en güzel biçim ve şekilde yaratmıştır, dönüşünüz de O'nadır.

(Teğabun 3)

HER ŞEY AYETTİR

- ❑ Kur'an'da geçen "âyet" kelimesi, hem Kitap'ın cümlelerini, hem de tabiattaki işaretleri ve sembolleri ifade eder.
- ❑ Tabiattaki ayetler Allah'ın varlığının delilleridir.
- ❑ Kur'an'ın gerçek olduğu kendileri için apaçık belli oluncaya kadar onlara çevrelerinde ve kendilerinde bulunan kanıtlarımızı hep göstereceğiz. Rabbinin her şeye tanıklık etmesi (onlar için) yeterli değil midir?

(Fussilet 41/53)

ÇEVREYİ KORU

Doğal çevre ile insan arasında kopukluk olmadığı gibi, çevre insanın Allah ile iletişim kurmasına imkan tanıyan bir alandır.

“Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün farklı oluşunda akıselim sahipleri için elbette ibretler vardır. ” (Al-i İmran, 190)

HER ŞEY AYETTİR

- Kur'an'da geçen "âyet" kelimesi, hem Kitap'ın cümlelerini, hem de tabiattaki işaretleri ve sembolleri ifade eder.
- Tabiattaki ayetler Allah'ın varlığının delilleridir.
- Kur'an'ın gerçek olduğu kendileri için apaçık belli oluncaya kadar onlara çevrelerinde ve kendilerinde bulunan kanıtlarımızı hep göstereceğiz. Rabbinin her şeye tanıklık etmesi (onlar için) yeterli değil midir? (Fussilet

HER ŞEY AYETTİR

Doğal evre ile insan arasında kopukluk olmadığı gibi, evre insanın Allah ile iletişim kurmasına imkan tanıyan bir alandır.

“Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün farklı oluşunda aklıselim sahipleri için elbette ibretler vardır.” (Al-i İmran, 190)

ÇEVREYİ KORU

İslam'a göre, insanın çevresiyle olan ilişkisi sadece tüketici değil, aynı zamanda saygılı ve destekleyici bir nitelik taşır.

Efendimiz, “Kıyamet kopsa bile, o zaman elinizde bir fidan bulunuyorsa ve onu dikmek için de bir engel yoksa derhal o fidanı dikin.” buyuruyor.

ÇEVRE EMANETTİR

"Ayrıca O, göklerde ve yerde ne varsa hepsini kendinden bir lütuf olarak emrinize vermiştir. Bütün bunlarda düşünenler için işaretler vardır." (Casiye 45/13)

Çevremiz, sadece insana faydası olduğu için değil, ilahi kudretin eseri olduğu için değer taşır.

“

Yeryüzü basitçe insanoğlu için bir erzak deposu ve çöp kutusu değildir. Yeryüzünün felaketimiz pahasına göz ardı ettiğimiz kendi gereksinimleri ve dinamiği vardır.

”

MARY MELLOR

3. İnsan Çevresiyle Vardır

İnsanın çevre ile olan ilişkisi sadece kendi hayatını değil, kainatın bütününe etkileyebilir.

ÇEVRE VE İNSAN İLİŞKİSİ

İnsan ve çevre ilişkisinin dinimizce hukuki ve ahlaki sınırları vardır. İnsanoğlu bindiği dalı kesmemelidir.

Çevre Ahlakı Canlı veya Cansız Tüm varlıkları Kapsar.

Çevre ahlâkı, canlı ya da cansız fark etmeksizin, varlık âleminin bütün bireyelerine karşı "saygı duyan ve destek olan" bir ilişki önerir.

İnsanoğlu Yeryüzünün Halifesidir

İnsan Allah'a, yüklendiği emanete ve Allah'ın verdiği her türlü nimetlere karşı sorumludur.

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ

Biz, gerçekten insanı en güzel bir biçimde yarattık. **Tin Sûresi 4**

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى ۚ

İnsan, kendisinin başıboş bırakılacağını mı zanneder. **Kıyamet Sûresi 36**

ÇEVRE BİZE EMANETTİR

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا
الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٢﴾

Biz emaneti göklere, yerküreye ve dağlara teklif ettik, ama onlar bunu yüklenmek istemediler, ondan korktular ve onu insan yükledi. Kuşkusuz insan çok zalim, çok bilgisizdir. (Ahzab 33/72)

Doğal gökyüzü mavisi havanın temizliği dünyanın güzelliği bize emanettir.

ÇEVREYE KARŞI MERHAMET VE MUHABBET

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ALLAH GÖKTEN SU
İNDİRİYOR DA YERYÜZÜ
YEMEŞİL OLUVERİYOR!
KUŞKUSUZ ALLAH
LATİFTİR, HER ŞEYDEN
HABERDARDIR.

► HAC SÜRESİ, 63

**ÇEVREYE KARŞI MERHAMET VE
MUHABBET: İSLAM'IN İNSANA
YÜKLEDİĞİ DEĞERLER**

İslam, çevre konusunda merhamet ve muhabbeti vurgular.

Allah Resulü, hayvanlara karşı şefkatli ve merhametli olmayı öğütler.

İnsanın çevresine karşı duyduğu muhabbet, aynı zamanda Allah'a duyulan sevgi ve saygının bir yansımasıdır.

İslam'a göre, merhamet etmeyen insanlara da merhamet edilmez.

SIFIR ATIK BİLİNCİ

SIFIR ATIK

SIFIR İSRAF

HACDA ve UMREDE ÇEVRE VE İSRAF BİLİNCİ

يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ
وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾

Ey Âdemoğulları! Her namaz

kılacağınızda güzelce giyinin, yiyin için

fakat israf etmeyin. Çünkü Allah israf

edenleri sevmez. A'raf 7/ 31

HAC MEKANLARININ TEMİZLİĞİ NEBEVİ BİR GÖREVDİR

"İbrâhim'i Beytullah'ın bulunduğu yere yerleştirdiğimizde de şöyle demiştik:
"Bana hiçbir şeyi ortak koşma; tavaf edenler, kıyamda duranlar, rükûa ve secdeye varanlar için evimi tertemiz tut."

(Hac 26)

وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ
لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ
لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ
السُّجُودِ ﴿٢٦﴾

TAKVANIN GEREĞİ OLARAK TEMİZLİK

“Evet, bu böyledir. Kim Allah’a ait nişânelere saygılı davranırsa, bu kalplerin takvâlı olmasındandır.” (Hac, 32)

ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعِظْمُ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ

﴿٣٢﴾

Hac mekanlarının temizliği takvamızı arttırır.

وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ

لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ

لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ

السُّجُودِ ﴿٢٦﴾

Hani biz İbrahim’e, Kâbe’nin yerini, “Bana hiçbir şeyi ortak koşma; evimi, tavaf edenler, namaz kılanlar, rükû ve secde edenler için temizle” diye belirlemiştik. Hac Sûresi 26

TEMİZLİK NELERE HÜRMEETTİR

- ❑ Kendimize Hürmettir.
- ❑ Allah'ın Misafirlerine Hürmettir.
- ❑ Çevremize Hürmettir.
- ❑ Kutsal Mekânlara Hürmettir.

KUTSAL MEKANLARIN KİRLENMESİNE GÖNLÜMÜZ RAZI OLUR MU?

- ❑ Nice peygamberin ziyaret ettiği, İslam güneşinin doğduğu, Sevgili Peygamberimizin karış karış dolaştığı yerlerdeyiz. Ashab-ı kiramın nefes aldığı şehirlerde, yürüdüğü sokaklardayız.
- ❑ Böylesine anlamlı ve kıymetli bir emanet zedelenir mi? Hacı olup arınmaya gelmişken, kutsal mekanlar kirletilir mi?

İBADET TEMİZLİK İLİŞKİSİ

- Hz. Peygamber, "Allah temizdir, temizliği sever" hadisi Müslümana temiz olma sorumluluğu yükler.
- "Namazın anahtarı temizliktir" hadisiyle namazın kılınabilmesi için temizliğin vazgeçilmez bir şart olduğunu belirtmiştir.
- "Temizlik imanın yarısıdır" imanla temizlik arasındaki ilişki vardır.

HACDA ÇEVRE VE İSRAF BİLİNCİ

- Ey Âdemoğulları! Her namaz kılacağınızda güzelce giyinin, yiyin için fakat israf etmeyin. Çünkü Allah israf edenleri sevmez.(A'raf 31)

يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا
وَأَشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ
{٣١}

- Yemek ve içeceklerin israf edilmemesi,
- Su tüketiminde israftan kaçınılması,
- Enerji kaynaklarının tasarruflu kullanımı
- Arafat ve Kabe ve Medine'de Temizlik: Arafat'ta çadırlarda çöpler düzenli bir şekilde toplanmalı ve çevreye zarar verebilecek atıkların doğru bir şekilde

Hac & Umrede Çevre Bilinci

- Su
- Ekmek
- Kumanya Tüketimi
- Pet Şişeler
- Karton Bardaklar

YEŞİL HAC & UMRE PROJESİ

“Sıfır israf ve sıfır atık” projesi kapsamında kutsal topraklarda israfın önlenmesi, kaynakların daha verimli kullanılması, atık oluşumunun engellenmesi çevreyle ilgili bilinçlenme ve farkındalık oluşumun sağlanması amacıyla her türlü tedbir alınmaya çalışmalıdır. Kutsal topraklarda çevreye atılan her çöp, kağıt, peçete, pet şişe ve naylon poşet harem dokunulmazlığına zarar vereceğinden dolayı çevreye çöp atılmamasını ve çevrenin temiz tutulmasına özen göstermeliyiz.

İSRAFTAN KAÇIN

Açlıktan günde binlerce insanın öldüğü bir zamanda israf ettiğimiz yiyeceklerin hesabını ahirette nasıl vereceğimizi hiç düşündük mü?

Allah (c.c.) buyurur ki: “*Kıyamet gününde bütün nimetlerden hesaba çekileceksiniz*”

(Tekâsür, 8)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلْهِكُمْ التَّكْوِيرُ ۝ حَتَّىٰ زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۝ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝ ثُمَّ كَلَّا
سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ ۝ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ۝ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا
عَيْنَ الْيَقِينِ ۝ ثُمَّ لَتَسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ۝

TEŞEKKÜR EDERİM

/hacveumredib

